

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžk/8/2016
Identifikačné číslo spisu: 1015200967
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1015200967.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ochranca práv spotrebiteľov, občianske združenie, so sídlom Banská Bystrica, Horná 15, IČO: 42 395 593, právne zastúpený: Lexpert s.r.o., so sídlom Banská Bystrica, Horná 15, IČO: 45 976 856, proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné nám. 13, za účasti: Slovenská banková asociácia, so sídlom Bratislava, Rajska 15/A, IČO: 30 813 182, právne zastúpený: PRK Partners s. r. o., so sídlom Bratislava, Hurbanovo námestie 3, IČO: 35 978 643, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 15. apríla 2015, č. SRS 003, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 23. júna 2016, č. k. 1S 144/2015-113, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie správneho súdu

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej v texte len „správny súd“) uznesením z 23. júna 2016, č. k. 1S 144/2015-113 (ďalej v texte len „napadnuté rozhodnutie“ a „rozhodnutie krajského súdu“) zastavil prvým výrokom konanie vedené na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S 144/2015. Správny súd druhým výrokom zamietol návrh na prerušenie tohto konania. Tretím výrokom správny súd zamietol návrh na podanie žiadosti na Európsky súdny dvor na rozhodnutie o predbežnej otázke. Štvrtým výrokom správny súd zamietol návrh na vstup účastníkov do tohto konania. Posledným výrokom správny súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Správny súd v odvolaním napadnutom rozhodnutí poukázal na ustanovenia § 247 ods. 1, § 250 ods. 1 a 2 a § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a ustanovenie § 25 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a skonštatoval, že v predmetnej veci sa žalobca domáhal preskúmania

zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 15. apríla 2015, č. SRS 003, ktorým žalovaný udelil povolenie SRS SBA na rozhodovanie sporov v rámci spotrebiteľského rozhodcovského konania, pričom svoju aktívnu legitimáciu na podanie žaloby podľa druhej hlavy piatej časti odvodil z ustanovenia § 25 ods. 1 písm. a/ zákona o ochrane spotrebiteľa, keďže rozhodnutie sa podľa jeho názoru týka ochrany práv spotrebiteľov.

3. S uvedeným tvrdením žalobcu sa správny súd nestotožnil a mal za to, že žaloba bola podaná neoprávnenou osobou. S poukazom na ustanovenia § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku správny súd uviedol, že aktívne legitimovanou na podanie žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia. Aj z ustanovenia § 250 ods. 2 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku vyplýva obmedzenie procesnej legitimácie len na tie fyzické a právnické osoby, ktoré boli účastníkmi správneho konania, a ktoré o sebe tvrdia, že ako účastníci správneho konania boli rozhodnutím správneho orgánu ukrátené na svojich právach, t. j., že im takýmto rozhodnutím bola spôsobená ujma. Aktívna legitimácia na podanie žaloby je osobitná procesná podmienka, ktorá musí byť splnená na to, aby súd mohol vo veci konať a meritórne rozhodnúť. Podmienky konania sa skúmajú v každom štádiu súdneho konania a pokiaľ nie sú splnené, súd konanie zastaví. Správny súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že žalobou napadnuté rozhodnutie sa týka ochrany práv spotrebiteľov. Predmetným rozhodnutím bolo udelené povolenie SRS SBA rozhodovať spotrebiteľské spory, avšak toto sa priamo nedotýka práv spotrebiteľov, a tí ani neboli na svojich právach rozhodnutím žiadnym spôsobom ukrátení, pretože neboli účastníkmi správneho konania, a ani byť nemali.

4. Správny súd sa stotožnil s argumentáciou SBA ohľadne charakteru nárokov, ktorých ochrany sa môže žalobca v súdnom konaní v prospech spotrebiteľov na základe ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa domáhať. Vychádzajúc zo znenia článku 1 ods. 1 a ods. 2 smernice č. 2009/22/ES o súdnych príkazoch, ktorá bola transponovaná do zákona o ochrane spotrebiteľa možno konštatovať, že ochrana sa poskytuje proti neoprávneným zásahom, ktoré škodia kolektívnym záujmom, pričom oprávnené osoby sa môžu domáhať určitého negatívneho nároku, t. j. upustenia od konania, ktorým k takýmto zásahom dochádza.

5. Žalobca ako ochranca práv spotrebiteľov, ktorý si odvodzuje svoje práva od práv spotrebiteľov, nemôže mať pri ich ochrane viac práv ako samotný spotrebiteľ a keďže sa preskúmané rozhodnutie nedotýka práv spotrebiteľov (spotrebiteľ nebol a ani nemal byť účastníkom správneho konania) nemôže si odvodzovať svoju aktívnu legitimáciu na podanie žaloby podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku z ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

6. Na základe vyššie uvedeného správny súd konanie vo veci zastavil.

7. Ďalej správny súd poukázal na ustanovenie § 109 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a zaoberal sa návrhom žalobcu na prerušenie konania a to až do doby zverejnenia rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 308/2016, pretože v predmetnom konaní sa podľa jeho názoru riešia otázky, ktoré môžu mať význam pre toto konanie. Krajský súd vychádzal pri rozhodovaní o prerušení konania z tvrdení žalobcu, ktorý uviedol, že sťažnosť príbratého účastníka konania proti uzneseniu z 18. februára 2016, ktorým bola odložená vykonateľnosť rozhodnutia žalovaného ústavný súd odmietol. Keďže nebolo do dňa podania návrhu na prerušenie konania rozhodnutie zverejnené a žalobca sa domnieval, že ústavný súd mohol vo svojom rozhodnutí právne posúdiť výhrady príbratého účastníka v prejednávanej veci, ako napr. namietaný nedostatok aktívnej legitimácie, navrhol, aby súd konanie prerušil.

8. S uvedenou argumentáciou sa však správny súd nestotožnil. Z ustanovenia § 109 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva jednak povinnosť súdu konanie prerušiť a jednak možnosť takéto konanie prerušiť, pokiaľ neurobí iné vhodné opatrenia. Z obsahu podaného návrhu na prerušenie konania vyplýva, že žalobca navrhol prerušiť konanie podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku, keď mal za to, že v konaní, ktoré prebiehalo na ústavnom súde sa riešila

otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Správny súd dal do pozornosti, že Ústavný súd Slovenskej republiky ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti koná a rozhoduje podľa článku 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky aj o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. V rámci konania nie je ústavný súd povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí, ale jeho ústavnou kompetenciou je kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z uvedeného preto vyplýva, že odôvodnenie ústavného súdu o odmietnutí sťažnosti fyzickej osoby nemôže mať pre toto konanie žiadny význam. Právne posúdenie o prípadnom nedostatku aktívnej legitímácie na podanie žaloby podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je vecou, ktorú je v zásade oprávnený riešiť len správny súd.

9. Správny súd vo vzťahu k podanému podnetu na podanie protestu prokurátora konštatoval, že samotné podanie podnetu nie je ani obligatórnym ani fakultatívnym dôvodom na prerušenie konania.

10. Vo vzťahu k návrhu žalobcu na podanie predbežnej otázky na Súdny dvor Európskej únie, správny súd uviedol, že konanie o predbežnej otázke je vyjadrením spolupráce slovenských súdov so Súdny dvorom v procese aplikácie európskeho práva, pre ktorý je dôležitá správna interpretácia právnych pravidiel Európskej únie. To, či súd požiada Súdny dvor o vyriešenie predbežnej otázky je čisto na úvahe súdu, a preto nemôže byť vyvolaný návrhom účastníka konania. Okrem toho povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru Európskej únie podľa článku 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva platí len pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore alebo v inej právnej veci, t. j. súdom, proti rozhodnutiu ktorého vo veci samej (rozsudok, proti ktorému nie je prípustné odvolanie) nemožno podať žiaden opravný prostriedok (výnimkou z povahy veci je návrh na obnovu konania). Navyše, keďže správny súd konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zastavil, nebolo vôbec potrebné sa dôvodnosťou na podanie predbežnej otázky zo strany správneho súdu vôbec zaoberať.

11. Čo sa týka návrhu žalobcu na vstup Generálneho prokurátora Slovenskej republiky do konania na strane žalobcu, ako i Národnej banky Slovenska na strane žalovaného, tento považoval správny súd za nedôvodný. V konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je okruh účastníkov taxatívne určený v ustanoveniach § 250 Občianskeho súdneho poriadku bez možnosti prístúpenia tretích osôb do konania. Účastníkom konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je žalobca a žalovaný, ktorí sú v tomto zákonom ustanovení aj definovaní prostredníctvom postavenia v správnom konaní, v ktorom bolo vydané preskúmané rozhodnutie. Uvedený názor je podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 197/07 ústavne konformný, avšak napriek tomu súdna prax uplatnenie inštitútu vedľajšieho účastníctva prostredníctvom ustanovenia § 246c Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnom konaní nevyklučuje. Predpokladom prípustnosti vedľajšieho účastníctva v konaní je právny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku sporu, t. j. právny záujem na úspešnosti v spore u toho účastníka, ku ktorému pristúpil. O právny záujem ide vtedy, ak rozhodnutím súdu vo veci bude dotknuté právne postavenie vedľajšieho účastníka - jeho práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva. V predmetnej veci sa preskúmané rozhodnutie, ktorým sa udelilo povolenie SBA rozhodovať spotrebiteľské spory priamo nedotýka právneho postavenia generálneho prokurátora ani Národnej banky Slovenska. Okrem toho zákon o prokuratúre č. 153/2001 Z. z. poskytuje dostatočný zákonný rámec na predchádzanie porušovaniu zákonnosti, na jej zistenie a prípadne odstránenie porušenia zákonnosti. Navyše oprávnenie prokurátora podať návrh na začatie konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je podmienený nevyhovením protestu prokurátora, resp. jeho vstup do konania je podmienený vyhovením protestu (ustanovenie § 35 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Taktiež právne postavenie Národnej banky Slovenska nebude rozhodnutím v predmetnej veci žiadnym spôsobom dotknuté.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd musel konanie o preskúmanie zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia s poukazom na ustanovenie § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku zastaviť a návrhy žalobcu na prerušenie konania, položenie predbežnej otázky na Európsky súdny dvor, ako i pripustenie vstupu ďalších účastníkov do konania zamietnuť.

13. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

II.

Kasačná sťažnosť

14. Žalobca podal v zákonnej lehote proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 23. júna 2016, č. k. 1S 144/2015-113, kasačnú sťažnosť (ďalej v texte len „podaná kasačná sťažnosť“), v ktorej sa domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej v texte len „kasačný súd“) napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

15. V podanej kasačnej sťažnosti žalobca uviedol, že kasačná sťažnosť smeruje proti prvému výroku napadnutého rozhodnutia, ktorým správny súd konanie zastavil. Žalobca mal za to, že výroky 2 až 4 napadnutého rozhodnutia sa odvíjajú práve od výroku o zastavení konania, preto žalobca osobitne odôvodňoval nesprávnosť týchto výrokov.

16. Dôvody, pre ktoré podáva žalobca kasačnú sťažnosť spočívajú v tom, že správny súd v konaní a tiež pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ Správneho súdneho poriadku), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ Správneho súdneho poriadku) a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ Správneho súdneho poriadku).

17. Podľa žalobcu nesprávny procesný postup krajského súdu, ktorým bolo žalobcovi znemožnené, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces spočíva v značne prekvapivom odročení nariadeného pojednávania a zastavení konania.

18. Ďalej žalobca v podanej kasačnej sťažnosti zrekapituloval doterajší priebeh konania a uviedol, že závery správneho súdu o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu sú podľa žalobcu značne prekvapivé a nie je zrejmé čo spôsobilo taký zásadný zvrät pri posudzovaní aktívnej legitímácie žalobcu len necelé dva dni pred nariadeným termínom pojednávania. Ešte prekvapivejšie je, že takýto záver súd urobil po roku od podania žaloby a potom ako v konaní postupoval až do doby necelých dvoch dní pred pojednávaním zjavne bez pochybností o aktívnej legitímácii žalobcu.

19. Z ustanovenia § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 250e Občianskeho súdneho poriadku podľa žalobcu vyplýva, že súd skúma, či žalobu podala oprávnená osoba ešte predtým ako doručí žalovanému rovnopis žaloby. Predtým ako správny súd konanie zastavil s odôvodnením, že žalobu podala neoprávnená osoba, nielenže doručil žalobu žalovanému, ale do konania pribral aj účastníka správneho konania, odložil vykonateľnosť napadnutého správneho rozhodnutia a nariadil vo veci pojednávanie. Súd teda vykonal minimálne štyri procesné úkony, ktoré vykonať nemal, pokiaľ nebol žalobca osobou oprávnenou na podanie žaloby.

20. Krajský súd konanie zastavil s odôvodnením, ktoré prevzal od pribratého účastníka správneho konania, a to z jeho vyjadrenia zo 14. marca 2016. Aj po oboznámení sa s týmto vyjadrením nemal súd pochybností o aktívnej legitímácii žalobcu a 28. apríla 2016 vytýčil pojednávanie na 23. júna 2016.

21. Až dva dni pred nariadeným pojednávaním nastal podľa žalobcu z neznámych príčin zvrät v posudzovaní aktívnej legitímácie žalobcu, správny súd bez bližšieho zdôvodnenia zrušil riadne nariadené

pojednávaniu a následne 23. júna 2016 konanie zastavil pre údajný nedostatok aktívnej legitímácie na podanie žaloby.

22. Postupom správneho súdu došlo porušeniu procesných práv žalobcu, čo v konečnom dôsledku spôsobilo porušenie práva na spravodlivý proces, keď napr. bolo porušené právo žalobcu byť prítomný na pojednávaní a mať možnosť adekvátnym spôsobom obhájiť svoju aktívnu legitímáciu, za situácie, keď s ním súd konal ako s aktívne legitimovaným účastníkom viac ako rok a až dva dni pred pojednávaním oznámil, že bude vo veci rozhodnuté na neverejnom zasadnutí, ale bez akéhokoľvek náznaku z akého dôvodu. Išlo o značne prekvapivý postup súdu, rovnako ako bol prekvapivý dôvod, pre ktorý súd napokon konanie zastavil. Občiansky súdny poriadok stojí na zásade predvídateľnosti rozhodnutí súdu.

23. Ďalej žalobca uviedol, že bez akéhokoľvek vysvetlenia správny súd nevykonal viaceré dôkazy navrhnuté v podaní žalobcu z 22. júna 2016 a ani neuviedol, z akých dôvodov dôkazy nevykonal.

24. Právo žalobcu na spravodlivý proces bolo porušené aj svojvoľnosťou, arbitrárnosťou, nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia, ktoré nedalo odpovede, resp. stanoviská k zásadným argumentom žalobcu. Vo vzťahu k zastaveniu konania boli zásadné argumenty ohľadom aktívnej legitímácie žalobcu. K týmto zásadným argumentom žalobcu je napadnuté rozhodnutie stručné, nepreskúmateľné a nereflektuje na skoršie argumenty žalobcu. Odôvodnenie rozhodnutia správneho súdu nemožno v súvislosti so vznesenými zásadnými argumentami žalobcu považovať preto za súladné s ustanovením § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. S argumentami žalobcu sa správny súd vo svojej podstate v napadnutom rozhodnutí absolútne nezaoberal.

25. S právom žalobcu na spravodlivý proces súvisí narušenie právnej istoty žalobcu, keď napadnuté rozhodnutie nerešpektuje ustálenú judikatúru ohľadom takého výkladu procesného práva, aby mohlo spotrebiteľské združenie s cieľom účinnej súdnej ochrany spotrebiteľov, napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľov. Takouto judikatúrou je rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Sžp 48/2009, ktorý na základe položených predbežných otázok vychádza z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie č. C-240/09 z 8. marca 2011.

26. Žalobca ďalej uviedol, že napadnuté rozhodnutie správneho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom nesprávne právne posúdenie sa týka predovšetkým právneho posúdenia o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu na podanie žaloby proti napadnutému správne rozhodnutiu.

27. Aktívna legitímácia žalobcu v konaní sa odvíja od ustanovenia § 25 ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Správny súd zhodne ako pribratý účastník správneho konania tvrdili, že spotrebiteľské združenie odvíja svoje práva od subjektívnych práv spotrebiteľov a tiež odkazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 6Sžnč/3/2010 zo dňa 22.09.2010. Záver o odvodzovaní práv združenia od subjektívnych práv spotrebiteľa a tiež odkaz na uznesenie NS SR sp. zn. 6Sžnč/3/2010 zo dňa 22.09.2010 krajský súd použil bez toho, aby sa vysporiadal s opačnou argumentáciou žalobcu obsiahnutou aj vo vyjadrení zo dňa 22.04.2016.

28. Tak z ustanovenia § 25 ods. 1 ako aj z ustanovenia § 21 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že združenie je oprávnené konať vo veci ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Kolektívne záujmy spotrebiteľov nemožno stotožňovať so subjektívnymi právami spotrebiteľov, ide o širšiu kategóriu, ktorá sa neodvíja od konkrétnych spotrebiteľov. Je zásadný rozdiel medzi konaniami týkajúcimi sa individuálneho spotrebiteľa a konaniami vo veci ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Dá sa povedať, že v prípade konania týkajúceho sa individuálneho spotrebiteľa sa ochrana spotrebiteľa rieši spravidla až následne, potom ako už došlo k porušeniu práva individuálneho spotrebiteľa, zatiaľ čo v prípade konania týkajúceho sa kolektívnej ochrany spotrebiteľov môže byť sledovaný aj preventívny záujem, teda aby k porušeniu práv spotrebiteľov ani nedošlo, resp. nemohlo dôjsť. Preventívna ochrana spotrebiteľa, je nepochybne lepšia, väčšia, efektívnejšia ochrana spotrebiteľov. Preventívna ochrana spotrebiteľov je jedna z hlavných úloh spotrebiteľských združení.

29. Nie je teda správny záver, že združenie by mohlo uplatňovať len také nároky, ako by mohol uplatňovať spotrebiteľ samotný. Združenie môže iniciovať súdne konanie s cieľom zakročiť v kolektívnom záujme spotrebiteľov, teda nezávisle od akéhokoľvek individuálneho práva spotrebiteľa. Odvíjanie práva združenia od konkrétneho spotrebiteľa by mohlo platiť v prípade oprávnení združenia v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa, kedy združenie odvíja svoje oprávnenie od konkrétneho spotrebiteľa na základe plnomocenstva, ale neplatí to v prípade oprávnení združenia v zmysle § 25 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, keď združenie koná vo veci ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Združenie má v určitých prípadoch viac oprávnení ako samotní spotrebiteľia, čo okrem spomenutých prípadov platí aj pri konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v zmysle § 301 a nasl. Civilného sporového poriadku, kedy spotrebiteľia nie sú oprávnení podať žalobu, ale spotrebiteľské združenie je oprávnené na jej podanie. Napokon aj z bodu 3 odôvodnenia (preambuly) Smernice 2009/22/ES o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov vyplýva, že kolektívne záujmy sú záujmy, ktoré nie sú len jednoduchou kumuláciou záujmov jednotlivcov poškodených neoprávneným zásahom.

30. K uzneseniu NS SR sp. zn. 6Sžnč/3/2010 zo dňa 22.09.2010 je potrebné ešte dodať, že s účinnosťou od 01.05.2014 bolo ustanovenie § 25 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa doplnené o spojenie „a to vrátane konania vo veci ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov“. Aj z dôvodu uvedenej precizácie zákona je zrejmé, že uznesenie sp. zn. 6Sžnč/3/2010 zo dňa 22.09.2010 je v súčasnej dobe neaktuálne.

31. Základom teoretickej konštrukcie kolektívneho presadzovania práva je podľa názoru žalobcu uplatňovanie porušenia práva osobou odlišnou od priamo poškodeného, ktorá pritom v určitom smere zastrešuje reálne alebo aspoň potencionálne poškodeného. Tieto organizácie však nevystupujú ako zástupcovia spotrebiteľov alebo podnikateľov, ani ako osoby určitého druhu, či na určitom území, ale ako prostriedok (mechanizmus) na zastupovanie spotrebiteľov alebo podnikateľov ako celku (spotrebiteľstva, resp. podnikateľstva).

32. V súvislosti s uznesením NS SR sp. zn. 6Sžnč/3/2010 poukázal správny súd na Smernicu o súdnych príkazoch. Uvedená smernica však stanovuje len minimálny rámec a z jej článku 7 vyplýva, že táto smernica nebráni členským štátom prijímať alebo ponechávať v účinnosti ustanovenia poskytujúce oprávneným subjektom alebo ľubovoľnej inej dotknutej osobe rozsiahlejšie práva na podanie žaloby na vnútroštátnej úrovni. Teda, ak by aj právo pre žalobcu na podanie návrhu na začatie konania sa netýkalo záujmov uvedených v prílohe I smernice, tak toto právo jasne vyplýva z ustanovenia smernice. Z preambuly smernice tiež vyplýva, že jednou z alternatív na výkon oprávnení, týkajúcich sa ochrany spotrebiteľov, majú byť aj organizácie, ktorým účelom je chrániť kolektívne spotrebiteľské záujmy v súlade s kritériami stanovenými vnútroštátnym právom.

33. Je faktom, že zo zákona o ochrane spotrebiteľa vyplýva široko koncipovaná aktívna legitimácia združenia vo veciach ochrany záujmov spotrebiteľov. V dôsledku takejto aktívnej legitimácie dochádza k vyváženiu nízkeho potenciálu spotrebiteľov vyvolať súdne konanie na horizontálne presadenie práv širokých vrstiev spotrebiteľov. Tieto závery sú v súlade s cieľmi Európskej únie pri zabezpečení vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa, keď v článku 169 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa stanovuje, že Únia má prispievať k dosiahnutiu vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa opatreniami, ktoré prijíma podľa článku 114 ZFEÚ. V článku 38 Charty základných práv Európskej únie sa stanovuje, že Únia svojimi politikami zabezpečí vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa.

34. Spotrebiteľské združenie je špecifickým subjektom, ktorý má nezastupiteľné miesto pri ochrane kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Za vyššie uvedenej situácie nemožno mať pochyb, že žalobca je v konaní aktívne legitimovaný.

35. Práve preskúmaním napadnutého správneho rozhodnutia mohli byť kolektívne záujmy spotrebiteľov ochránené maximálne včasným a efektívnym spôsobom a zároveň v čase, keď by ešte nedošlo (v spojení s uznesením o odklade vykonateľnosti napadnutého správneho rozhodnutia) k porušeniu práv

spotrebiteľov.

36. K nesprávnemu právnemu posúdeniu došlo aj v tom smere, že napadnuté rozhodnutie nerešpektuje ustálenú judikatúru ohľadom takého výkladu procesného práva, aby mohlo združenie s cieľom účinnej súdnej ochrany záujmov ním chránených, napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Európskej únie. Takouto judikatúrou je rozsudok NS SR sp. zn. 3Sžp/48/2009 z 02.08.2011, ktoré na základe položených predbežných otázok vychádza z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie č. C-240/09 zo dňa 08.03.2011.

37. Rozsudok NS SR sp. zn. 3Sžp/48/2009 z 02.08.2011 vychádza z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie č. C-240/09 z 08.03.2011, v ktorom boli zodpovedané prejudiciálne otázky NS SR s nasledovným záverom: Článok 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k Informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 nemá priamy účinok v práve Únie. Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade, tak s cieľmi článku 9 ods. 3 tohto dohovoru, ako aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu životného prostredia, akou je Lesoochranárske zoskupenie VLK, napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.

38. Rozsudok NS SR sp. zn. 3Sžp/48/2009 sa týka práva mimovládnych organizácií vystupovať ako účastník konania, napriek tomu, že mu takéto právo z procesného predpisu nevyplýva. Rozhodnutie sa síce týka oprávnenia združenia, ktorého cieľom je ochrana životného prostredia, ale postavenie združení, ktorých cieľom je ochrana životného prostredia a združení, ktorých cieľom je ochrana spotrebiteľov, je veľmi podobné. Oba druhy združení môžu v určitých prípadoch realizovať svoju činnosť nezávisle od konkrétneho jednotlivca, ktorého práva boli ohrozené či porušené, a to v oblasti životného prostredia alebo v oblasti ochrany spotrebiteľa. V oboch prípadoch ide o organizácie oprávnené chrániť kolektívne záujmy v určitej oblasti v prospech určitej komunity, či skupiny ľudí. Vzhľadom na uvedené má žalobca za to, že uvedený rozsudok možno pri euro-konformnom výklade použiť aj pri posudzovaní aktívnej legitimácie žalobcu ako spotrebiteľského ochranného združenia v tomto konaní.

39. Z ustanovenia § 25 ods. 1 písm. a/ ZOS vyplýva oprávnenie združenia podať návrh na začatie konania na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov, a to vrátane konania vo veci ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Uvedené ustanovenie vychádza z európskej legislatívy. V súlade s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie č. C-240/09 z 08.03.2011 by vnútroštátny súd mal vykladať procesné právo týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie žaloby, ktorý nebude združeniu brániť pri preventívnej ochrane spotrebiteľov, keď je zrejmé, že pri napadnutom správnom rozhodnutí neboli dodržané právne predpisy a neboli splnené podmienky pre vydanie povolenia na rozhodovanie spotrebiteľských sporov.

40. Sú to práve spotrebiteľské ochranné združenia, ktoré sa špecializujú na problematiku právnej ochrany spotrebiteľa, ktoré majú potenciál byť efektívnym nástrojom vyvažovania prirodzenej nerovnováhy vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ. Aj v prípade napadnutého správneho rozhodnutia je potrebné vnímať vzťah spotrebiteľ - dodávateľ, pretože ide o povolenie na rozhodovanie spotrebiteľských sporov orgánom, ktorý si zriadili dodávatelia (banky) na rozhodovanie sporov so spotrebiteľmi, bez toho, aby bolo dodržané obsadenie rozhodcovského súdu, keďže v ňom nie sú obsadení žiadni zástupcovia záujmov spotrebiteľov.

41. Úlohou správneho súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie

správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. Tým, že krajský súd konanie prekvapivým spôsobom zastavil, tak zmaril možnosť súdneho preskúmania napadnutého správneho rozhodnutia, napriek tomu, že napadnuté správne rozhodnutie je aj z nižšie popísaných dôvodov rozporné s právnymi predpismi.

42. V správnom konaní nebola dostatočným spôsobom preskúmaná nezávislosť a nestrannosť rozhodcov rozhodcovského súdu, napriek tomu, že všetci rozhodcovia buď stále pôsobia alebo pôsobili v bankovom sektore. Všetci rozhodcovia sa stali rozhodcami SRS SBA v čase, keď pôsobili v bankách. Za tejto situácie neboli náležite preskúmané Štatút a Rokovací poriadok SRS SBA, ktoré neobsahujú povinnosť, že v každom prípade sú povinní upozorňovať spotrebiteľov minimálne na pochybnosť o nepredpojatosti rozhodcu. Členovia príbratého účastníka správneho konania majú veľmi silný dosah na to, kto bude rozhodovať ich spory so spotrebiteľmi a z príspevkov bánk sú rozhodcovia aj platení, keďže z príspevkov bánk je financovaná SBA a tiež rozhodcovský súd.

43. Okrem toho príbratý účastník správneho konania o sebe vyhlasuje na svojej webovej stránke, že je kľúčovou asociáciou v slovenskom finančnom sektore a jedinou organizáciou zastupujúcou záujmy bánk pôsobiacich v SR. V súčasnosti jej 27 členov reprezentuje viac ako 99% slovenského bankového sektora. SBA je dobrovoľným združením právnických osôb podnikajúcich predovšetkým v oblasti bankovníctva, založeným v roku 1993 za účelom ochrany záujmov svojich členov a na podporu ich aktivít. Hlavnou činnosťou asociácie, ktorú upravujú Stanovy SBA, je optimalizácia ekonomického a právneho prostredia v oblasti bankovníctva, prostredníctvom presadzovania spoločných záujmov sektora smerom k orgánom štátnej moci, verejnosti a zahraničiu. Asociácia okrem iného zabezpečuje aj činnosť Stáleho rozhodcovského súdu, nezávislého a nestranného orgánu zriadeného na rozhodovanie sporov vzniknutých z obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahov.

44. Misiou SBA je podľa vyjadrenia SBA stať sa spoločným a zjednoteným hlasom komerčných bánk pôsobiacich na Slovensku. Prostredníctvom tohto hlasu chceme ovplyvňovať právny a ekonomický rámec, v ktorom banky uskutočňujú svoje obchodné aktivity a poskytujú služby klientom. Predstavujeme fórum pre našich členov, na ktorom môžu spolupracovať na vytváraní podmienok podnikania v bankovníctve.

45. Spotrebiteľ má právo, aby jeho spor bol prejednaný nezaujatým, nepredpojatým, nezávislým, nestranným subjektom, ktorým je v prípade spotrebiteľského rozhodcovského konania rozhodca. Spotrebiteľ má právo byť informovaný o všetkých skutočnostiach, pre ktoré by mohla byť z prejednávania a rozhodovania veci vylúčená osoba ustanovená za rozhodcu, ak so zreteľom na jej pomer k veci, k účastníkom spotrebiteľského rozhodcovského konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosť o jej nepredpojatosti. Spotrebiteľ má tiež právo byť informovaný o akýchkoľvek okolnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na nezávislosť a nestrannosť rozhodcu, ktoré by mohli vyvolať zdanie tohto vplyvu, alebo ktoré by mohli spôsobiť konflikt záujmov vo vzťahu ku ktorémukolvek účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania, v ktorom má rozhodnúť. Tieto práva spotrebiteľov vyplývajú napr. z ustanovenia § 29 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tieto práva neboli náležite zohľadnené pri vydaní napadnutého správneho rozhodnutia a vo svojej podstate boli porušené, pretože štatút a ani rokovací poriadok rozhodcovského súdu príbratého účastníka nedostatočným spôsobom riešia informovanie spotrebiteľov o skutočnostiach, ktoré vyvolávajú pochybnosti o nepredpojatosti rozhodcov.

46. Rozhodcovské konanie často prebieha bez akejkoľvek účasti spotrebiteľa. Pre spotrebiteľov je náročné zorientovať sa vo svojich právach. Navyše systém presadzovania práva je pre nich neprehľadný a spojený predovšetkým s konaním pred súdom. Súdne konanie (ak možný prostriedok nápravy chýb rozhodcovského konania) pritom spotrebiteľia vnímajú ako drahé, zdĺhavé, náročné a jeho výsledok je neistý. Spotrebiteľia veľakrát nevedia, že môžu vzniesť námietku zaujatosti rozhodcu (a v dôsledku zaujatosti rozhodcu viesť aj konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku). Bez toho, aby ju rozhodca

informoval o skutočnostiach vyvolávajúcich pochybnosť o jeho nezáujatosti (banka ako spotrebiteľova protistrana v konaní sa podieľala na zriadení rozhodcovského súdu, výbere jeho predstaviteľov, výbere rozhodcov a aj z jej príspevkov sú rozhodcovia platení), spotrebiteľ ani nemá reálnu možnosť podať úspešnú námietku zaujatosti.

47. Aj Ministerstvo hospodárstva SR v Stratégii spotrebiteľskej politiky Slovenskej republiky na roky 2014 - 2020 konštatuje, že Vzhľadom na pomerne vysoké riziko zneužitia, ktoré v ostatnom období ukázala prax rozhodcovských súdov, ako aj nedostatočné garancie objektivity v arbitrážnych procesoch zastávame názor, že prvok efektivity a rýchlosti nesmie byť v žiadnom prípade v spotrebiteľských veciach uprednostnený pred požiadavkou na nestranný a objektívny proces, v ktorom sa bude dôsledne dbať na ochranu práv spotrebiteľa ako slabšej strany zmluvného vzťahu.

48. V súvislosti s nezáujatnosťou a nestrannosťou poukazuje žalobca na teóriu zdania a okrem skôr uvedených rozhodnutí aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn II. ÚS 285/2015 z 03.09.2015, ktorý bol publikovaný v zbierke ÚS SR pod č. 33/2015.

49. Na kolektívne záujmy spotrebiteľov má dosah nielen zdanie zaujatosti samotných rozhodcov, ale aj zdanie zaujatosti vedenia rozhodcovského súdu, ktoré je tiež z bankového prostredia a rozhoduje, aký okruh ľudí bude patriť medzi rozhodcov, z ktorých sa vykoná výber rozhodcu, ktorý rozhodne spotrebiteľský spor.

50. Sedemčlenné predsedníctvo SRS SBA je zložené výlučne z dlhoročných zamestnancov bankového sektora a podľa údajov dostupných na internete sú v ňom momentálne zastúpení aj vedúci právnych oddelení Všeobecnej úverovej banky, a.s., Slovenskej sporiteľne, a.s., Československej obchodnej banky, a.s., OTP Banky Slovensko, a.s. a Tatra banky, a.s., teda najväčších bánk, ktoré majú zrejme najviac rozhodcovských zmlúv so spotrebiteľmi.

51. Ďalej žalobca poukázal na článok 9 ods. 1 písm. d/, článok 6 ods. 6 písm. b/ Štatútu SRS SBA a skonštatoval, že aj keď má byť výber rozhodcu robený náhodne pomocou technických a programových prostriedkov, tak nie je zjavné o aké technické a programové prostriedky má ísť a ako majú byť použité. Zo štatútu vyplýva, že účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania by nemal mať možnosť ovplyvniť predelenie vecí, čo má však na banku minimálny dosah, keďže táto má dosah na voľbu predsedu predsedníctva SRS SBA. O nezáujatosti vybranej osoby, t.j. predsedu predsedníctva SRS SBA má žalobca aj s ohľadom na spôsob jeho voľby značnú pochybnosť. Podľa názoru žalobcu nemožno hovoriť o náhodnom výbere, keďže ide o výber z osôb vopred vybraných bankami a pribratým účastníkom správneho konania, ktorý sa netají snahou o presadzovanie záujmov bánk.

52. Otázkami transparentnosti výberu osoby rozhodcu sa zaoberal Najvyšší súd ČR v rozsudku č. k. 23Cdo 852/2015 z 19.01.2016, na ktorý poukázal kasačný sťažovateľ.

53. Ako vyplýva z informácií uverejnených na webovom sídle MS SR, tak do dnešného dňa bolo povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory udelené 8 stálym rozhodcovským súdom.

54. Jedným zo SRS, ktorým bolo udelené povolenie na rozhodovanie spotrebiteľským sporov je aj Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie. Ide zrejme o jediný rozhodcovský súd, ktorý rozhoduje spory členov (t.j. bánk) svojho zriaďovateľa (t.j. SBA) so spotrebiteľmi. Uvedené vytvára špecifické postavenie SRS SBA a malo by znamenať potrebu dôkladnejšieho dohľadania na ochranu práv spotrebiteľov v súvislosti s týmto rozhodcovským súdom. Sú to práve banky, prípadne pri pohľadávkach ich právni nástupcovia, ktorí využívajú rozhodcovské konanie v pomerne veľkom rozsahu. Pri rozhodovaní sporov členov svojho zriaďovateľa vzniká nepochybne minimálne pochybnosť, či v spore so spotrebiteľom rozhoduje subjekt, ktorý nemožno považovať za nepredpojatý.

55. SRS SBA nie je personálne spôsobilý zabezpečiť činnosť stáleho rozhodcovského súdu, vedenie spotrebiteľského rozhodcovského konania a všetkých súvisiacich úkonov a činností s tým spojených, a

nie je tak splnená podmienka pre povolenie v zmysle § 11 ods. 3 písm. d/ ZOSRK. Na preukázanie splnenia tejto podmienky pribratý účastník správneho konania pri svojej žiadosti o vydanie napadnutého povolenia predložil len čestné vyhlásenie, že túto podmienku spĺňa a pracovné zmluvy administratívneho personálu, napriek tomu, že zákon vyžaduje hodnoverné preukázanie podmienok na udelenie povolenia. Aj keď to pribratý účastník správneho konania neviazal výslovne na túto podmienku udelenia povolenia, tak sa snažil preukázať splnenie podmienok pre udelenie povolenia a žiadosťami o udelenie povolení na rozhodovanie spotrebiteľských sporov pre jeho rozhodcov.

56. Pri skúmaní personálnej spôsobilosti za zabezpečenie spotrebiteľského rozhodcovského konania ako alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov je potrebné prihliadať aj na Smernicu Európskeho parlamentu a rady 2013/11/EÚ o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov. Táto smernica okrem zdôrazňovania požiadavky na nezávislosť subjektov alternatívneho riešenia sporov v záujme získania si dôvery občanov Únie v to, že mechanizmy alternatívneho riešenia sporov im zaistia spravodlivé a nezávislé výsledky, stanovuje aj požiadavky na zloženie subjektov alternatívneho riešenia sporov. Článok 6 ods. 4. aj 5. uvedenej smernice kladie na kolektívne orgány subjektov alternatívneho riešenia sporov požiadavku, aby boli zložené z rovnakého počtu zástupcov záujmov spotrebiteľov a zástupcov záujmov obchodníkov, obzvlášť za situácie, keď sú fyzické osoby poverené ARS zamestnancami profesijnej organizácie alebo obchodného združenia, ktorých je obchodník členom. V prípade SRS SBA sú jeho rozhodcovia výlučne nominovaní zo strany bankového sektora, pričom naviac rozhodcovia sú alebo donedávna boli dlhoročnými zamestnancami bankového sektora a majú tak ochranu bánk „v krvi“. Pri udelení napadnutého povolenia žalovaný nezohľadnil požiadavku, aby sa na rozhodovaní sporov pred SRS SBA podieľali aj zástupcovia záujmov spotrebiteľov (spotrebiteľských organizácií), a to v rovnakom počte ako zástupcovia záujmov obchodníkov (v tomto prípade bánk). V dôsledku uvedeného je zrejmé, že došlo k porušeniu práv spotrebiteľov.

57. V tejto súvislosti je potrebné prihliadnuť na článok 1 Smernice o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, podľa ktorého cieľom tejto smernice je dosiahnutím vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu tým, že sa zabezpečí, aby spotrebiteľia mohli na dobrovoľnom základe predkladať sťažnosti na obchodníkov subjektom, ktoré ponúkajú nezávislé, nestranné, transparentné, účinné, rýchle a spravodlivé postupy alternatívneho riešenia sporov. Touto smernicou nie sú dotknuté vnútroštátne právne predpisy, na základe ktorých je účasť na takýchto postupoch povinná, pokiaľ takéto právne predpisy nebránia účastníkovi v uplatňovaní ich práva na prístup k súdnemu systému. Cieľom smernice je ochrana spotrebiteľa a na jej základe majú mať spotrebiteľia možnosť predkladať ich spory subjektom ARS. V súlade s článkom 10 citovanej smernice dohoda o voľbe subjektu ARS nemá byť pre spotrebiteľa záväzná, ak bola uzatvorená pred tým, ako spor vznikol, a ak je v jej dôsledku spotrebiteľ zbavený práva podať v záujme vyriešenia sporu žalobu na súd, čo však v prípade rozhodcovského konania pred SRS SBA nie je dodržané.

58. Napriek tomu, že aj dôvodová správa k ZOSRK potvrdzuje, že tento zákon je len čiastkovou transpozíciou smernice, tak účelom tohto zákona bolo riešenie spotrebiteľských sporov pri zachovaní garancie ochrany práv spotrebiteľa. ZOSRK je potrebné vykladať v súlade so smernicou 2013/11/EÚ, ktorá je zameraná na ochranu spotrebiteľov a jej cieľom je uľahčenie uplatňovania práv spotrebiteľov voči obchodníkom. V prípade napadnutého rozhodnutia neboli splnené podmienky na vydanie povolenia pre subjekt alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov a vydaním tohto povolenia sa uľahčila pozícia obchodníkov (teda bánk), aby ich spory so spotrebiteľmi boli rozhodované rozhodcami, ktorí hája záujmy obchodníkov a uľahčujú ich postavenie na úkor spotrebiteľov.

59. Z uvedeného vyplýva, že napriek nenaplneniu požiadavky na hodnoverné preukázanie personálnej spôsobilosti SRS SBA na vedenie spotrebiteľského rozhodcovského konania žalovaný napadnuté povolenie udelil.

60. S výhradami voči nezaujatosti rozhodcov rozhodcovského súdu pribratého účastníka súvisí aj spôsob financovania rozhodcovského súdu a požiadavka, aby stály rozhodcovský súd disponoval dostatočnými oddelenými a osobitne určenými prostriedkami na splnenie svojich úloh, najmä na

odmeňovanie rozhodcov. Napriek tomu, že ustanovenie § 11 ods. 3 ZORSK vyžaduje hodnoverné preukázanie splnenia podmienok na udelenie povolenia, tak napr. splnenie podmienky podľa § 11 ods. 3 písm. e/ ZORSK bolo preukazované len čestným vyhlásením a žalovaný to napriek závažnosti veci považoval za dostatočné splnenie podmienky na udelenie povolenia.

61. Pribratý účastník správneho konania tvrdil, že vytvorenie rozpočtu pre SRS SBA z príspevkov členov SBA je zárukou na nestrannosť a nezávislosť rozhodcov SRS SBA. Za situácie, keď si rozhodcov SRS SBA nominujú členovia SBA bez toho, aby tam boli zastúpení aj zástupcovia záujmov spotrebiteľov, rozhodcovia sú alebo boli dlhoročnými zamestnancami členov SBA, rozhodcovia neinformujú o všetkých skutočnostiach, pre ktoré by mohli byť z prejednávania a rozhodovania vecí vylúčení, keď možno mať pochybnosť o ich nepredpojatosti a neinformujú ani o akýchkoľvek okolnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na ich nezávislosť a nestrannosť, ktoré by mohli vyvolať zdanie tohto vplyvu, alebo ktoré by mohli spôsobiť konflikt záujmov vo vzťahu ku ktorémukoľvek účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania, v ktorom má rozhodnúť, o námietke zaujatosti rozhoduje predseda predsedníctva SRS SBA, ktorý ustanovuje aj rozhodcu na rozhodnutie sporu, banky vedú pred SRS SBA konania proti spotrebiteľom bez právneho povedomia a často aj bez právneho zastúpenia, tak činnosť SRS SBA a jeho rozhodcov, tak ako vyplýva zo štatútu, rokovacieho poriadku a jeho doterajšej činnosti, nemožno považovať za nezávislú a nestrannú.

62. SRS SBA je prakticky financovaný výlučne z príspevkov bánk. Ide o priame príspevky, ktorými banky financujú SBA a tiež o nepriame príspevky vo forme súdnych poplatkov - banky zaplatia súdny poplatok za začatie konania svojmu rozhodcovskému súdu a ten následne rozhodne v prospech banky a popritom jej prizná aj náhradu trov konania, ktoré banke nakoniec preplatí spotrebiteľ. Z týchto príspevkov sú následne odmeňovaní aj rozhodcovia.

63. Aj keď zo zákona č. 492/2009 Z. z. vyplýva povinnosť zriadiť rozhodcovský súd, tak z ničoho nevyplýva pre banky povinnosť, aby nimi (resp. prostredníctvom ich asociácie) zriadený rozhodcovský súd mal mať aj povolenie na rozhodovanie spotrebiteľských sporov, týkajúcich sa napr. úverových zmlúv, ktoré predstavujú podstatnú časť sporov rozhodovaných pred rozhodcovským súdom SBA. Zrušenie napadnutého rozhodnutia nie je v žiadnom ohľade v rozpore s ustanovením č. 492/2009 Z. z., z uvedeného predpisu nevyplýva, že by rozhodcovský súd SBA mal mať povolenie na rozhodovanie spotrebiteľských sporov bez splnenia podmienok a bez dostatočných záruk, že v konaní pred ním budú spotrebiteľom dostatočným spôsobom zabezpečované ich práva.

64. V súvislosti s výhradami k zákonnosti napadnutého rozhodnutia poukázal žalobca aj na obsah administratívneho spisu žalovaného, keď z interného listu žalovaného č. 39519/2015/52 je zrejmé, že generálny riaditeľ sekcie civilného práva (ktorý podpísal pre SRS SBA aj napadnuté povolenie) schválil udelenie povolenia rozhodovať spotrebiteľské rozhodcovské spory súdu a rozhodcov a zápis do zoznamu súdov a rozhodcov vedených žalovaným až dňa 16.04.2015, z čoho vyplýva, že napadnuté povolenie č. SRS 003 ako aj povolenia pre rozhodcov nemohli byť podpísané a zverejnené už dňa 15.04.2015 - tieto boli zrejme antdatované a sú teda nulité. Nezrovnalosti v dátumoch spôsobujú zmätoknosť napadnutého rozhodnutia. Žalobca je presvedčený, že k antdatovaniu napadnutého povolenia došlo z dôvodu tlaku príbratého účastníka, ktorý potreboval povolenie čo najskôr, aby mohol rozhodovať spotrebiteľské spory. O veľkej potrebe povolenia pre SRS SBA svedčí aj fakt, že už v deň schválenia udelenia povolenia si povolenie osobne prevzal zástupca SBA (viď interný list žalovaného č. 39519/2015/52).

III.

Vyjadrenie účastníka ku kasačnej sťažnosti

65. K podanej kasačnej sťažnosti sa vyjadrila prostredníctvom svojho právneho zástupcu zúčastnená osoba podaním zo 4. októbra 2016 a po zrekapitulovaní doterajšieho priebehu konania uviedla, že

nesúhlasí s podanou kasačnou sťažnosťou, pričom ju považuje za nedôvodnú, keďže žalobca neodôvodnil kasačnú sťažnosť spôsobom, ktorý vyžaduje ustanovenie § 440 Správneho súdneho poriadku.

66. Ďalej zúčastnená osoba uviedla, že je toho názoru, že ustanovenia § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a § 250e Občianskeho súdneho poriadku nie sú ustanoveniami, ktoré by prikazovali súdu konať prísne chronologicky, teda rozhodnúť o zastavení konania iba v období pred doručením rovnopisu žaloby žalovanému. Rovnaký názor na túto skutočnosť prezentovali podľa zúčastnenej osoby aj právni teoretici.

67. Ďalej zúčastnená osoba uviedla, že sťažovateľ vidí porušenie svojho práva na spravodlivý proces aj v skutočnosti, že sa správny súd nevysporiadal so všetkými argumentmi a navrhovanými dôkazmi sťažovateľa.

68. Zúčastnená osoba v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 4Sžf 45/2015, a skonštatovala, že z vyššie uvedeného rozhodnutia je zrejmé, že v prípade nedostatku aktívnej legitímácie sťažovateľa sa už súd nezaoberá jednotlivými argumentmi sťažovateľa, keďže primárnou je procesná stránka podanej žaloby. Ak žaloba nevyhovuje z procesného hľadiska, napríklad tým, že sťažovateľ nie je aktívne legitimovaný, vysporiadanie sa s jednotlivými argumentmi sťažovateľ logicky stráca na význame a súd konanie zastaví.

69. Vzhľadom na vyššie uvedené má zúčastnená osoba za to, že sťažovateľ nepreukázal porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 440 ods. 1 písm. f/ Správneho súdneho poriadku a kasačná sťažnosť v tejto súvislosti nie je dôvodná.

70. Vo vzťahu ku kasačnej námietke ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom nesprávne právne posúdenie sa má týkať predovšetkým právneho posúdenia správneho súdu o nedostatku aktívnej legitímácie sťažovateľa na podanie žaloby zúčastnená osoba uviedla, že s uvedeným záverom nesúhlasí a zotrváva na svojich doterajších vyjadreniach.

71. Ďalej zúčastnená osoba poukázala na § 250 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a uviedla, že z uvedeného ustanovenia vyplývala, že na podanie žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v správnom súdnictve je aktívne legitimovaná iba osoba, ktorá bola účastníkom administratívneho konania, v ktorom bolo vydané napádané rozhodnutie; a bola zároveň takým rozhodnutím ukrátená na svojich právach (t. j., že jej takým rozhodnutím bola spôsobená určitá ujma). Vyššie uvedené predpoklady na podanie žaloby v správnom súdnictve musia byť splnené súčasne.

72. V nadväznosti na vyššie uvedené zúčastnená osoba podotýka, že sťažovateľ nebol účastníkom administratívneho konania, v ktorom žalovaný vydal svoje rozhodnutie. Sťažovateľ rovnako vo svojej žalobe podľa zúčastnenej osoby žiadnym spôsobom nepreukázal, že bol rozhodnutím akýmkoľvek spôsobom ukrátený na svojich právach. Obdobnú právnu úpravu ohľadom aktívnej legitímácie na podanie správnej žaloby podľa zúčastnenej osoby obsahuje aj Správny súdny poriadok.

73. S poukazom na § 177 Správneho súdneho poriadku je zúčastnená osoba toho názoru, že Správny súdny poriadok v tomto ohľade vyžaduje výslovné oprávnenie na podanie správnej žaloby. V zmysle § 178 ods. 3 Správneho súdneho poriadku je subjektom výslovne oprávneným na podanie správnej žaloby napríklad zainteresovaná verejnosť v prípade, ak tvrdí, že bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia.

74. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má zúčastnená osoba za to, že sťažovateľ nebol v zmysle právneho poriadku legitimovaný na podanie žaloby, čo predstavovalo dôvod na zastavenie súdneho konania.

75. Podľa zúčastnenej osoby z kasačnej sťažnosti a žaloby vyplýva, že sťažovateľ o sebe tvrdí, že je

združením zriadeným, resp. založeným na ochranu práv spotrebiteľa v zmysle § 25 ods. 1 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa, a preto bol aktívne legitimovaný na podanie žaloby v zmysle § 25 ods. 1 písm. a/ zákona o ochrane spotrebiteľa.

76. Zúčastnená osoba nesúhlasí s vyššie uvedeným záverom sťažovateľa. Má za to, že pre podanie žaloby v správnom súdnictve musia byť vždy splnené predpoklady aktívnej legitímácie v zmysle Občianskeho súdneho poriadku (t. j. byť účastníkom príslušného správneho konania a ukrátenie na subjektívnych právach). Avšak aj za predpokladu, že na podanie žaloby v správnom súdnictve môže byť aktívne legitimovaný aj subjekt, ktorý nespĺňa predpoklady v zmysle § 250 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, s čím zúčastnená osoba nesúhlasí, sťažovateľ nemohol byť v tejto veci aktívne legitimovaný na podanie žaloby ani v zmysle § 25 ods. 1 písm. a/ zákona o ochrane spotrebiteľa.

77. Podľa zúčastnenej osoby platí, že ustanovenie § 25 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa by sa nemalo vykladať ako „absolútne“ právo na podanie akéhokoľvek návrhu na začatie konania v akejkoľvek veci týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa. Zúčastnená osoba sa v tejto súvislosti odvoláva na znenie smernice č. 2009/22/ES o súdnych príkazoch, ktorá bola transponovaná do zákona o ochrane spotrebiteľa.

78. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu podľa zúčastnenej osoby pritom cieľom smernice o súdnych príkazoch: „je priblíženie právnych a správnych predpisov členských štátov týkajúcich sa žalôb na zdržanie sa protiprávneho konania, tzv. negatívnych žalôb, ktorými sú chránené kolektívne záujmy spotrebiteľov.“ Zúčastnená osoba má preto za to, že v zmysle smernice o súdnych príkazoch by oprávnené osoby mali mať možnosť podať iba žalobu, ktorou sa domáhajú určitého negatívneho nároku, t. j. upustenia od konania, ktorým podnikateľ poškodzuje kolektívne záujmy spotrebiteľov. Uvedený negatívny charakter žaloby, aj ak sa ňou chránia kolektívne záujmy spotrebiteľov, je navyše podčiarknutý v ustanovení § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa.

79. Predpokladom na to, aby združenie na ochranu spotrebiteľa bolo oprávnené na podanie určitej žaloby (napr. aj v správnom súdnictve) teda je, že podanie takej žaloby má zabezpečiť ochranu konkrétnych práv spotrebiteľov, ktoré boli určitým spôsobom porušené alebo dotknuté. To potvrdzuje aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

80. Združenie na ochranu práv spotrebiteľov teda odvodzuje svoje práva od spotrebiteľov a môže si preto uplatniť len také nároky, ktoré by si mohli uplatniť aj spotrebiteľia samotní. Dané združenie teda nemôže podať žalobu proti rozhodnutiu, ktoré bolo vydané v administratívnom konaní, v ktorom spotrebiteľ nevystupoval ako účastník administratívneho konania.

81. V nadväznosti na vyššie uvedené zúčastnená osoba zdôrazňuje, že rozhodnutím žalovaného neboli poškodené žiadne kolektívne alebo iné záujmy alebo subjektívne práva spotrebiteľov, prípadne iných osôb; žiadny spotrebiteľ, resp. iná osoba ako zúčastnená osoba, nebola účastníkom administratívneho konania, v ktorom bolo vydané rozhodnutie žalovaného.

82. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti sťažovateľ podľa zúčastnenej osoby nemohol byť aktívne legitimovaný na podanie žaloby v zmysle § 25 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa. Keďže nebol oprávnený na podanie žaloby, z tohto dôvodu nie je oprávnený ani na podanie kasačnej sťažnosti, a teda je kasačná sťažnosť neprípustná. Ak by aj sťažovateľ bol oprávnený na podanie kasačnej sťažnosti, sťažovateľ nepreukázal, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 440 ods. 1 písm. g/ Správneho súdneho poriadku a kasačná sťažnosť v tejto súvislosti nie je dôvodná.

83. Sťažovateľ ďalej odôvodňuje kasačnú sťažnosť tým, že rozhodnutie žalovaného nerešpektuje ustálenú judikatúru ohľadom takeého výkladu procesného práva, aby mohlo spotrebiteľské združenie s cieľom účinnej súdnej ochrany spotrebiteľov, napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľov.

84. Konkrétne sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Sžp 48/2009. S vyššie uvedeným argumentom sťažovateľa o odklone od ustálenej rozhodovacej praxe nemožno súhlasiť. Rozhodnutie, ktorým argumentuje žalobca, sa týkalo konkrétne a výlučne aplikácie článku 9 ods. 3 Aahurského dohovoru a oprávnení organizácií na ochranu životného prostredia vystupovať ako účastník konania v administratívnom konaní. Predmetné rozhodnutie sa žiadnym spôsobom netýka oprávnení združení na ochranu spotrebiteľa na podanie správnych žalôb. Z tohto dôvodu sú závery tohto rozhodnutia aplikovateľné iba na podobné prípady týkajúce sa aplikácie Aahurského dohovoru, a v žiadnom prípade nemôžu slúžiť ako argument na podporu existencie aktívnej legitimácie sťažovateľa na podanie žaloby.

85. Vzhľadom na vyššie uvedené má zúčastnená osoba za to, že sťažovateľ nepreukázal, že správny súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu v zmysle § 440 ods. 1 písm. h/ Správneho súdneho poriadku a kasačná sťažnosť v tejto súvislosti nie je dôvodná.

86. Sťažovateľ v ďalších častiach kasačnej sťažnosti opätovne poukazuje na problematiku nezávislosti a nestrannosti rozhodcov, personálneho zabezpečenia a financovania SRS SBA. V tejto súvislosti zúčastnená osoba poukázala na § 90 ods. 1 zákona č. 492/2009 Z. z., z ktorého je zrejmé, že zúčastnená osoba má v zmysle zákona o platobných službách povinnosť zriadiť a zabezpečiť činnosť SRS SBA.

87. V nadväznosti na vyššie uvedené zúčastnená osoba uviedla, že jej povinnosť zriadiť a udržiavať SRS SBA vyplýva tiež z § 12 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov.

88. Ďalej zúčastnená osoba uviedla, že si splnila svoju zákonnú povinnosť zriadiť SRS SBA 1. júla 2003, pričom v žiadosti o vydanie povolenia rozhodovať spotrebiteľské spory stálemu rozhodcovskému súdu preukázala splnenie všetkých podmienok v zmysle § 11 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktoré sa vyžadujú na vydanie povolenia.

89. Sťažovateľ pritom v žalobe a ani v kasačnej sťažnosti podľa zúčastnenej osoby žiadnym spôsobom nepreukázal, že by v prípade SRS SBA nebola splnená niektorá z podmienok v zmysle § 11 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, čo by mohlo odôvodňovať nezákonnosť rozhodnutia žalovaného o vydaní povolenia. Táto skutočnosť sama o sebe svedčí o neodôvodnenosti žaloby a kasačnej sťažnosti.

90. Zúčastnená osoba má pritom tiež za to, že zrušenie rozhodnutia žalovaného, ktorého sa v konečnom dôsledku domáha sťažovateľ, by mohlo byť v rozpore s § 90 ods. 1 zákona o platobných službách v spojení s § 12 zákona o rozhodcovskom konaní a § 10 ods. 1 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktoré ustanovujú zúčastnenej osobe povinnosť zriadiť SRS SBA.

91. Zúčastnená osoba poukázala na zákon č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nepriamo novelizoval Zákon o rozhodcovskom konaní. V zmysle článku LXX Zákona o opatreniach, sa výrazne obmedzilo zriaďovateľské oprávnenie zriaďovateľov stálych rozhodcovských súdov. S účinnosťou od 1. januára 2017 môže byť zriaďovateľom stáleho rozhodcovského súdu len národný športový zväz, komora zriadená zákonom alebo právnická osoba, ktorá je povinná na svoje náklady zriadiť a udržiavať stály rozhodcovský súd, ak to ustanovuje osobitný predpis. Z uvedeného je zrejmé, že zrušením rozhodnutia žalovaného by mohla nastať k situácia, že od 1. januára 2017 nebude existovať subjekt, ktorý by mal oprávnenie na rozhodovanie spotrebiteľských rozhodcovských sporov.

92. V nadväznosti na vyššie uvedené sa zúčastnená osoba tiež vyjadrila k námietkam sťažovateľa v súvislosti s financovaním SRS SBA a v tejto súvislosti poukázala na § 91 ods. 1 zákona o platobných službách. Na toto ustanovenie nadväzuje § 11 ods. 3 písm. e/ zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, v zmysle ktorého, zúčastnená osoba musela v súvislosti so žiadosťou o získanie povolenia,

preukázať žalovanému, že v prípade, ak stály rozhodcovský súd rozhoduje spory, ktorých účastníkom je člen zriaďovateľa tohto stáleho rozhodcovského súdu, stály rozhodcovský súd disponuje dostatočnými oddelenými a osobitne určenými prostriedkami na splnenie svojich úloh, najmä na odmeňovanie rozhodcov.

93. Právna úprava spotrebiteľského rozhodcovského konania je transpozíciou smernice Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/1 /EU z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov. Aj predmetná smernica výslovne pripúšťa, aby organizácia, ktorá poskytuje alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov bola profesionálnym či obchodným združením jednotlivých podnikateľov, ktorých spory majú byť týmto spôsobom riešené. Smernica pre tento prípad ukladá povinnosť oddeleného rozpočtu a dostatočných prostriedkov (čl. 6 ods. 4 smernice). Tieto požiadavky sú splnené práve zárukami podľa § 11 ods. 3 písm. e/ zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

94. Z vyššie uvedených ustanovení je podľa zúčastnenej osoby zrejmé, že spôsob financovania SRS SBA upravuje priamo zákon, ktorý je v súlade so smernicou, pričom zákon tiež upravuje mechanizmus na osobitné odmeňovanie rozhodcov v prípade sporov, ktorých účastníkom je zriaďovateľ SRS SBA. Sťažovateľ v žalobe ani v kasačnej sťažnosti žiadnym spôsobom nepreukázal porušenie niektorej z týchto povinností zo strany zúčastnenej osoby a preto sú jeho námietky v súvislosti s financovaním zúčastnenej osoby úplne neopodstatnené.

95. Okolnosť (riešenie sporov pred SRS SBA, ktorej členmi sú prípadné sporové strany a spôsob jeho financovania), ktorú sťažovateľ považuje za hrozbu zaujatosti rozhodcov, považuje smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, či zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní podľa zúčastnenej osoby naopak práve za predpoklad nezávislosti a nestrannosti rozhodcov. Návrh sťažovateľa preto v tomto smere odporuje cieľu a účelu zákona a smernice.

96. S tvrdením sťažovateľa o zaujatosti rozhodcov SRS SBA zúčastnená osoba dôrazne nesúhlasí a považuje ho za účelové a zavádzajúce, keďže rokovací poriadok SRS SBA pre rozhodovanie spotrebiteľských sporov jednoznačne upravuje povinnosť rozhodcu informovať účastníkov konania o svojej zaujatosti.

97. Okrem toho, zaujatosť a nestrannosť je kategóriou, vzťahujúcou sa vždy na konkrétneho sudcu, rozhodcu či správny orgán, a to v konkrétnom konaní. Nie je preto možné bez ďalšieho uvažovať o kolektívnej zaujatosti posudzujúcej určité okolnosti vlastné všetkým dotknutým osobám a voči všetkým možným konaniam. Ďalej záruky nestrannosti a nezávislosti rozhodcov musia byť podľa aplikovateľných právnych predpisov zabezpečené aj inštitucionálnymi finančnými zárukami vo vzťahu k zúčastnenej osobe. Tieto sú podľa smernice o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní zabezpečené práve vytvorením osobitného dodatočného rozpočtu pre SRS SBA z príspevkov členov asociácie. Okolnosť, ktorú zákon ale aj smernica považujú za záruku nezávislosti a nestrannosti riešenia sporov (čl. 6 smernice), nemôže byť v konaní pred vnútroštátnym súdom považovaná práve za spochybnenie nestrannosti a nezávislosti.

98. Ďalej zúčastnená osoba poukázala na skutočnosť, že zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní upravuje konkrétne mechanizmy, ktoré majú zabezpečiť nezávislosť a nestrannosť spotrebiteľského rozhodcovského konania, alebo ktoré účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania môže využiť v prípade, že sa domnieva, že konkrétny rozhodca nie je nestranný alebo nezávislý.

99. Medzi tieto mechanizmy patrí napr. povinnosť rozhodcu informovať účastníkov rozhodcovského konania o všetkých skutočnostiach, pre ktoré by mohol byť z prejednávania a rozhodovania vecí vylúčený a informovať účastníkov rozhodcovského konania o akýchkoľvek okolnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na jeho nezávislosť a nestrannosť v zmysle § 29 ods. 1 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní; právo účastníka konania podať námietku voči rozhodcovi v zmysle § 29 ods. 2 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní; a právo účastníka konania podať proti druhému účastníkovi žalobu na súde o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak vo veci rozhodoval zaujatý

rozhodca.

100. Podobné mechanizmy obsahuje tiež priamo rokovací poriadok SRS SBA. Štatút SRS SBA (článok 9 ods. 7) okrem iného tiež uvádza, že rozhodovať v konkrétnom spore nemôže rozhodca, ktorý je v pracovnom pomere alebo v obdobnom právnom vzťahu s účastníkom rozhodcovského konania.

101. Zúčastnená osoba má preto za to, že v prípade pochybností o nezávislosti alebo nestrannosti spotrebiteľského rozhodcovského konania pred zúčastnenou osobou neexistuje dôvod na zrušenie rozhodnutia žalovaného, resp. povolenia, keďže prípadnú nápravu možno efektívne dosiahnuť priamo v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, resp. neskôr v správnom súdnictve.

102. Vzhľadom na vyššie uvedené má zúčastnená osoba za to, že námietky sťažovateľa v súvislosti s nezávislosťou a nestrannosťou SRS SBA a jeho rozhodcov sú úplne neopodstatnené a ani sa žiadnym spôsobom netýkajú zákonnosti napádaného rozhodnutia.

IV.

Právny názor kasačného súdu

103. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa § 21 písm. a/ Správneho súdneho poriadku v spojení s § 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 Správneho súdneho poriadku a § 444 Správneho súdneho poriadku), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (§ 442 Správneho súdneho poriadku), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 Správneho súdneho poriadku), boli splnené podmienky podľa § 449 Správneho súdneho poriadku a kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a § 57 Správneho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti podľa § 440 Správneho súdneho poriadku, § 441 Správneho súdneho poriadku a § 453 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa § 455 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na webovom sídle kasačného súdu (www.nsud.sk) podľa § 137 ods. 4 Správneho súdneho poriadku v spojení s § 452 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné zamietnuť.

104. Úprava zákona 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch poskytuje spotrebiteľom plnú ochranu. Táto ochrana sa však musí týkať konkrétnych práv spotrebiteľov a konkrétnych práv spotrebiteľov združených v združeniach, ktorých hlavným cieľom je ochrana spotrebiteľa.

105. Z administratívneho spisu mal odvolací súd preukázané, že žalobca nebol účastníkom konania o udelenie povolenia postupom podľa § 18 a nasledujúcich zákona č. 335/2014 Z. z., vydaného žalovaným pod č. SRS 003 z 15. apríla 2015 (ďalej v texte len „povolenie“). Žalobca aktívnu legitímáciu odvodzoval od ustanovenia § 25 ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z.. Toto zákonné ustanovenie upravuje oprávnenie žalobcu podať návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa § 21 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. orgánu dozoru alebo návrh na začatie konania na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov, a to vrátane konania vo veci ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov, alebo môže byť účastníkom konania, ak sú takéto ciele hlavnou náplňou jeho činnosti.

106. V prejednávanej veci bolo potrebné posúdiť, či žalobca má status účastníka administratívneho konania vo veci vydania povolenia a či takýto postup, ktorého výsledkom bolo vydanie povolenia na zriadenie stáleho rozhodcovského súdu, bolo konaním, ktoré je možné subsumovať medzi hlavné náplne činnosti žalobcu.

107. Status žalobcu je upravený v § 25 zákona č. 250/2007 Z. z.. V ustanovení § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. je upravené právo spotrebiteľa združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeniach a

prostredníctvom nich v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov.

108. Z predložených stanov žalobcu, článku 2 bod 1., vyplývajú jeho hlavné ciele, ktorými je ochrana spotrebiteľov na území Slovenskej republiky, najmä ochrana spotrebiteľov v súvislosti s ponúkaním alebo poskytovaním finančných služieb a ďalších obchodov na finančnom trhu.

109. Proces vydania povolenia (napadnutého rozhodnutia správneho orgánu) je upravený v § 18 a nasledujúcich zákona č. 335/2014 Z. z..

110. S poukazom na § 71 ods. 2 zákona č. 335/2014 Z. z. na konanie podľa zákona č. 335/2014 Z. z. sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak v § 57 ods. 7 a § 69 ods. 3 nie je ustanovené inak. Z ustanovení § 17 až § 21 zákona č. 335/2014 Z. z., vrátane ustanovenia § 18 vyplýva, že účastníkom konania o žiadosti o udelenie povolenia na rozhodovanie stálym rozhodcovským súdom je zriaďovateľ stáleho rozhodcovského súdu (pribratý účastník v súdnom prieskume), o žiadosti rozhoduje správny orgán - žalovaný. Tretia hlava tretej časti zákona č. 335/2014 Z. z. označená „Povolenie na rozhodovanie spotrebiteľských sporov a zoznamy vedené ministerstvom“ neupravuje, že by účastníkom konania vo veci žiadosti o udelenie povolenia na zriadenie stáleho rozhodcovského súdu bola aj ďalšia osoba.

111. Na konanie podľa § 18 a nasledujúcich zákona č. 335/2014 Z. z., s poukazom na § 71 ods. 2, sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní a preto podľa názoru kasačného súdu nie je možné aplikovať ustanovenie § 14 zákona č. 71/1967 Zb. upravujúce účastníctvo v správnom konaní, a to aj z dôvodu, že tretia hlava tretej časti zákona č. 335/2014 Z. z. upravuje účastníctvo v tomto konaní.

112. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. žalobca mohol podať návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa § 21 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. orgánu dozoru, alebo návrh na začatie konania na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov, a to vrátane konania vo veci ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Práva spotrebiteľov zákonodarca vymedzil v ustanovení § 3 zákona č. 250/2007 Z. z., v § 3 ods. 5 vymedzil aj právo spotrebiteľa domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva, ako aj upravil právo združenia (združenia spotrebiteľov) sa na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len kolektívne záujmy spotrebiteľov). Jedná sa o civilné konania - občiansko-právne konanie, exekučné konanie. V prejednávanej veci sa o takýto druh konania nejedná (občiansko-právne alebo exekučné konanie). V prejednávanej veci sa nejedná o konanie týkajúce sa porušenia konkrétnych práv spotrebiteľov (konkrétnych kolektívnych práv spotrebiteľov), resp. konkrétneho práva konkrétneho spotrebiteľa. Konanie o udelenie povolenia na zriadenie stáleho rozhodcovského súdu nie je možné, podľa kasačného súdu, považovať za práva spotrebiteľa vymedzené v § 3 ods. 1 až ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z..

113. Ustanovenie § 25 ods. 1 zákona č. 335/2017 Z. z. nevyžaduje splnenie zákonnej podmienky, že musí ísť o zásah do práv alebo právom chránených záujmov žalobcu (združenia), v súvislosti s napadnutým rozhodnutím.

114. Ustanovenie § 25 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z. upravuje účastníctvo žalobcu v konaní, ak je splnená podmienka, že takéto konanie je hlavným cieľom a náplňou činnosti žalobcu ako združenia spotrebiteľov. Úprava § 25 zákona č. 335/2014 Z. z. nevyžaduje splnenie iných ďalších zákonných podmienok, na základe ktorých by žalobca nadobudol status účastníka v konaní (aj administratívnom konaní).

115. Aktívnu legitimáciu žalobcu v administratívnom konaní podľa § 18 a nasledujúcich zákona č. 335/2014 Z. z. nie je možné odvodzovať od zloženia rozhodcovského súdu, od atribútov jednotlivých

rozhodcov, resp. od rozhodovacej činnosti iných rozhodcovských súdov a od rozhodovacej praxe všeobecných súdov v spotrebiteľských veciach.

116. Účastníctvo žalobcu v povoľovacom konaní nie je možné odvodzovať ani od zloženia Slovenskej bankovej asociácie, od spôsobu výberu jednotlivých rozhodcov a nie je možné vôbec prihliadnúť na samotný obsah rozhodnutí vydaných rozhodcovskými súdmi - rozhodcovských doložiek, ktoré v rámci zmluvných vzťahov aplikujú jednotliví veritelia, najčastejšie banky, pri uzatváraní konkrétnych zmluvných vzťahov s konkrétnymi spotrebiteľmi, keď navyše spotrebiteľia majú právo uzavretie rozhodcovskej zmluvy odmietnuť, pri uzatváraní zmluvného obchodu s poukazom na § 93b zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keď spotrebiteľia majú právo domáhať sa neplatnosti rozhodcovských zmlúv v civilnom a exekučnom konaní, ako i uplatňovať námietky proti konkrétnym rozhodcom v konkrétnom rozhodcovskom konaní § 29 zákona č. 335/2014 Z. z..

117. Žalovaný napadnuté rozhodnutie vydal postupom podľa druhej hlavy piatej časti zákona č. 335/2014 Z. z.. V medziach právnej úpravy § 18 a nasledujúcich zákona č. 335/2014 Z. z. žalovaný konal a vydal napadnuté rozhodnutie o povolení na zriadenie stáleho rozhodcovského súdu.

118. Pokiaľ zriaďovateľ podmienky na vydanie povolenia splnil, žalovaný bol povinný povolenie vydať, keď aj po vydaní povolenia zákonodarca upravuje postup, kedy je možné vydané právoplatné povolenie zrušiť, § 20 zákona č. 335/2014 Z. z.. Pre zriaďovateľa v ustanoveniach § 12, § 13, § 14, § 15 a nasledujúcich zákona č. 335/2014 Z. z. vyplývajú povinnosti v súvislosti s konaním o žiadosti zriaďovateľa.

119. Žalovaný bol kompetentný žiadosť zriaďovateľa v intenciách ustanovenia § 11 zákona č. 335/2014 Z. z. posúdiť a následne v súlade s ustanovením § 18 citovanej normy povolenie žiadateľovi vydať alebo jeho žiadosť zamietnuť.

120. Podmienky pre udelenie povolenia sú explicitne upravené v § 11 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z.. Skutočnosti uvádzané žalovaným v žalobe (zloženie stáleho rozhodcovského súdu, zoznam rozhodcov, napojenie rozhodcov na jednotlivé finančné inštitúcie, resp. stáleho rozhodcovského súdu a samotná rozhodovacia činnosť rozhodcovských súdov v spotrebiteľských sporoch) nemožno hodnotiť ako podmienky upravené v § 11 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z..

121. Z ustanovenia § 18 a nasledujúcich zákona č. 335/2014 Z. z. nevyplýva žalobcov status účastníctva v konaní o udelení povolenia na zriadenie stáleho rozhodcovského súdu a tento status nevyplýva ani zo stanov žalobcu, v nich definovaných hlavných cieľov jeho činnosti, ktorými je ochrana spotrebiteľov na území Slovenskej republiky, najmä ochrana spotrebiteľov v súvislosti s ponúkaním alebo poskytovaním finančných služieb a ďalších obchodov na finančnom trhu.

122. Tieto ciele je žalobca spôsobilý naplniť a realizovať len v konaniach, ktoré sa týkajú konkrétnych spotrebiteľov a ochrany ich konkrétnych práv, vrátane ochrany kolektívnych práv a záujmov spotrebiteľov, a to v konkrétnych občiansko-právnych konaniach. V preskúvanom konaní žalovaný ako správny orgán nerozhodol vo veci konkrétnej ochrany práv spotrebiteľa, alebo spotrebiteľov a prejednávanej vec nemožno považovať ani za konanie, ktoré sa týka cieľov žalobcu ako spotrebiteľského združenia, ktoré sú hlavnou náplňou jeho činnosti.

123. Žalobca je združením kreovaným v súlade s § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z.. Z tohto ustanovenia vyplýva právo spotrebiteľov združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeníach (akým je aj žalobca) a prostredníctvom združení, v súlade so zákonom, chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov. Práva spotrebiteľa sú definované v ustanovení § 3 zákona č. 250/2007 Z. z., podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v bežnej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru, dohľadu a kontroly a obci pri porušení zákonom

priznaných práv spotrebiteľa. Právo spotrebiteľa na informácie sa zabezpečuje povinnosťou orgánu verejnej moci zverejniť právoplatné rozhodnutia vo veciach týkajúcich sa ustanovení tohto zákona, ako aj ďalších osobitných predpisov upravujúcich práva spotrebiteľov. Ak spotrebiteľ uplatní právo na sprístupnenie právoplatného rozhodnutia nahliadnutím do rozhodnutia v sídle orgánu verejnej moci, ktorý rozhodnutie vydal, má právo robiť si z rozhodnutia výpisy a odpisy. Spotrebiteľ má aj právo požiadať orgán verejnej moci o vyhotovenie kópie rozhodnutia. Skutočné náklady spojené s vyhotovením kópie znáša spotrebiteľ. Každý spotrebiteľ má tiež právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

124. Kasačný súd má za to, že z ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z., ako aj stanov žalobcu, ich cieľov a činnosti vyplýva, že činnosťou žalobcu je ochrana konkrétnych práv a záujmov spotrebiteľov, čo predpokladá postup žalobcu v súvislosti s konaním a rozhodovaním konkrétnych rozhodcovských súdov, nie však s ich konštituovaním. Preto konštituovanie - povoľovanie stálych rozhodcovských súdov je v plnej kompetencii žalovaného, ktorý je viazaný úpravou zákona č. 335/2014 Z. z., ktorý s účastníctvom žalobcu ako združenia na ochranu spotrebiteľov v konaní o udelenie povolenia na zriadenie stáleho rozhodcovského súdu v úprave § 18 a nasledujúcich zákona č. 335/2014 Z. z. nepočíta, a to ani prostredníctvom inštitútu účastníctva upraveného v § 25 ods. 1 písm. b/ zákona č. 250/2007 Z. z., keď je potrebné konštatovať, že v konaní podľa § 18 zákona č. 335/2014 Z. z. sa nekoná o konkrétnych individuálnych právach spotrebiteľov, ani o kolektívnych záujmoch spotrebiteľov.

125. Napriek tomu, že žalobca napadol iba prvý výrok uznesenia krajského súdu (výrok, ktorým Krajský súd v Bratislave konanie zastavil), kasačný súd sa vyjadruje aj k tretiemu výroku napadnutého rozhodnutia, ktorým súd návrh na podanie žiadosti na Súdny dvor Európskej únie na rozhodnutie o predbežnej otázke zamietol, keď žalobca v konaní pred krajským súdom žiadal, aby sa súd obrátil na Súdny dvor Európskej únie so žiadosťou o rozhodnutie o predbežnej otázke, a to či je potrebné článok 6 ods. 4 a 5 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ vykladať tak, že medzi rozhodcami rozhodcovského súdu oprávneného rozhodovať spotrebiteľské spory, musia byť v rovnakom počte zastúpení zástupcovia záujmov obchodníkov (v tomto prípade bánk), zastúpení aj zástupcovia záujmov spotrebiteľov, keď podľa žalobcu zodpovedanie tejto otázky, ktorá doteraz nebola riešená zo strany Súdneho dvora Európskej únie, je potrebné pre spravodlivé rozhodnutie vo veci.

126. V súdnom prieskume správneho súdu a kasačného súdu bolo potrebné vysporiadať sa s otázkou, ktorá bola predmetom prieskumu, či žalobca má status účastníka správneho konania, vedeného žalovaným, v ktorom bolo udelené povolenie na rozhodovanie spotrebiteľských sporov stálym rozhodcovským súdom.

127. Kasačný súd v tomto rozhodnutí vyjadril názor, že žalobca nemal byť účastníkom preskúvaného administratívneho konania.

128. V preskúvanom konaní nebol oprávnený správny súd ani kasačný súd sa uvedenými skutočnosťami, ktoré sú obsahom podanej žaloby žalobcu zaoberať, práve vzhľadom na charakter prieskumu, ktorý bol obmedzený zisťovaním, či žalobca status účastníka správneho konania pred žalovaným v preskúvanej veci má. Potom sa ani predbežná otázka, ktorú formuloval v konaní žalobca, nemôže týkať konania a rozhodovania správneho súdu v preskúvanej veci a v konečnom dôsledku ani nemôže ovplyvňovať, či ovplyvniť napadnuté rozhodnutie, keď súdy v správnom prieskume posudzovali a výlučne vyhodnocovali účastníctvo žalobcu v preskúvanom správnom konaní. Potom aj záver správneho súdu vyjadrený v treťom výroku napadnutého rozhodnutia správneho súdu považuje kasačný súd za vecne správny.

129. I keď žalobca odvolaním nenapadol ani štvrtý výrok napadnutého rozhodnutia správneho súdu, ktorým súd návrh na vstup účastníkov do konania - vstup generálneho prokurátora Slovenskej republiky na strane žalobcu ako i Národnej banky Slovenska na strane žalovaného zamietol, a tento výrok nadobudol právoplatnosť, kasačný súd zdôrazňuje, že podľa § 491 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s § 45 a nasledujúcich Správneho súdneho poriadku s účinnosťou od 01.07.2016 v súvislosti s

novou právnou úpravou, v porovnaní s úpravou účinnou do 30.06.2016 (Občianskeho súdneho poriadku), zákonodarca delegoval prokurátorovi a generálnemu prokurátorovi väčšie kompetencie v súdnom prieskume v správnom súdnictve, než ktoré mal generálny prokurátor a prokurátor v právnej úprave do 30.06.2016, ktoré umožňujú prokurátorovi vstúpiť do ktoréhokoľvek konania pred správnym súdom (§ 46 Správneho súdneho poriadku), čo však znamená, že prokurátor je oprávnený, nie je však povinný do ktoréhokoľvek konania pred správnym súdom vstúpiť.

130. Z obsahu súdneho spisu nemal kasačný súd preukázané, že by podanie žalobcu z 22. júna 2016 doručené Krajskému súdu v Bratislave 23.06.2016, ktoré obsahuje aj návrh žalobcu na vstup generálneho prokurátora do konania na strane žalobcu, bod III. podania žalobcu bolo doručené generálnemu prokurátorovi SR, resp. prokurátorovi, nakoľko sa však kasačný súd stotožnil s názorom krajského súdu, ktorý konanie zastavil, je uvedená skutočnosť - vstup Generálneho prokurátora do konania, právne irelevantná, keď skutočnosť, že Generálny prokurátor do konania nevstúpil, nemôže mať vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia krajského súdu.

131. Podľa § 461 Správneho súdneho poriadku v spojení s § 491 ods. 1 Správneho súdneho poriadku kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

132. O trovách kasačného konania kasačný súd rozhodol podľa § 467 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a contrario, keď žalobca v kasačnom konaní nemal úspech. Kasačný súd nezistil dôvody pre priznanie náhrady trov kasačného konania žalovanému (§ 168 Správneho súdneho poriadku) a ďalšiemu účastníkovi konania (§ 169 Správneho súdneho poriadku).

133. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.